

Barbara Hieng Samobor

IGRALCE LJUBIM IN OBCUDUJEM

SILNO POČAŠČENA SEM STOPILA V **MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO (MGL)**. PRISEŽEM, DA JE DIŠALO PO UMETNOSTI. KAR ZRAVNALA SEM SE. ZAGLEDALA NEKAJ ZNANIH OBRAZOV, KOT NAJSTNICI MI JE UŠEL SMEH IN BI NAJRAJE REKLA: "VAS PA POZNAM!" PA NISEM. POTEM SEM JO ZAGLEDALA. VILINSKO, NEŽNO IN KRHKO, S TEMNIMI GLOBOKIMI OČMI. ŠIROKO SE MI JE NASMEHNILA IN MI MOČNO STISNILA ROKO. V HIPU SEM SE ZALJUBILA VANJO. DIREKTORICA **MGL** IN REŽISERKA, ŽENA IGRALCA IGORJA SAMOBORJA IN MATI FILIPA IN ANE. BARBARA HIENG SAMOBOR. OČARALA BO TUDI VAS.

Kaj je vas zaneslo v gledališče, Barbara? Strast do gledališča. Čeprav ponavadi rečemo, da smo se vsega sami domislili, je to pri meni gotovo podedovano. Pa ne samo od staršev, ki sta bila to po poklicu, tudi stara starša sta bila amaterska gledališčnika. Družina, v katero sem se rodila, je gledališče štela med najvišje oblike človeškega početja. Ko sem se odločala za študij, sem razmišljala o literaturi, umetnostni zgodovini, slikarskega talenta žal nimam, pa se mi je zdela režija srečanje umetnosti in nešteti možnosti. To se mi vsak dan potrjuje.

Ste bili takoj sprejeti na AGRFT?

Ja, bila sem sprejeta kot edina študentka režije v sorazmerno velikem igralškem letniku.

Res? Ste že v gimnazijskih letih kaj režirali?

A veste, da sem res. Na Gimnaziji Poljane sem

režirala in igrala v dramskem krožku, napisala sem tudi nekaj iger za interne potrebe.

Si niste nikoli želeli postati igralka?
Ne.

Vam je težko povedati igralcem kritiko?

Mislím, da znam igralcem precej natančno povedati, kaj mislim, kaj želim, kaj predlagam ... Velikokrat se jih tudi na hitro fizično dotaknem. Sebe človek sicer težko opisuje in objektivno oceni, a v srečnih primerih ustvarim klimo, znotraj katere tudi ostra kritika ne zveni kot udarec, kot žalitev. Starejša ko sem, bolj mi uspeva rezultate dosegati skozi mir. V mladosti sem bila precej drugačna, smešno napeta in napadalna. Ravno v želji, da bi ta sorazmerno težek poklic čim bolj avtoritativno opravljala.

Pa se to pozna na rezultatih? Kako pristopite do igralcev?

Igralce ljubim in občudujem. Mislím, da oni to čutijo. Kakšni bi bili rezultati v hladnejših, formalnejših okoliščinah, ne moreva vedeti. Gotovo drugačni.

Vam igralci zaupajo?

Mislím oziroma upam, da velika večina ansambla zaupa v mojo presojo in se veseli vaje, ki ji rečemo kontrolna. Na tej vaji ustvarjalcem povem, kaj se mi zdi dobro, kaj slabo, kaj bi se še dalo izboljšati. Čim bolj objektivno poskušam to peljati, čim bolj konstruktivno.

Se kdaj zgodi, da vam predstava le nekaj dni pred premiero ni všeč?

O, se, ja. Zgodí se, da z nastajajočim nisem zadovoljna. Takrat se moram v stotinki sekunde odločiti, kaj lahko igralec v tem hipu še prenese, kaj ostaja v področju konstruktivnega napotka, kako lahko koristim. In ne obratno. Ostra kritika v napačnem trenutku je lahko razdiralna in sama sebi namen. Pametno je upoštevati tudi dejstvo, da smo vsi krvavi pod kožo, da me torej vodi osební okus in da morda nimam prav.

Pa imate večinoma prav?

Težko rečem. Najbrž ... Kot umetniška vodja se vživim v koncept gostujočega režiserja in nastajajočo predstavo opazujem skozi zastavljeno poetiko.

Ne morem in ne želim se izogniti smrti Gašperja Tiča, ki je tako kruto zaznamovala vse nas, ne znam si predstavljati, kako zelo tudi vaše gledališče.

(Za trenutek me pogleda naravnost v oči, tako mehke in tople so postale, čutila sem, da izbira besede in obenem pogleduje proti Gašperjevi sliki, ki jo ima v svoji pisarni, prav pobožala jo je z očmi.) MGL je že v osnovi ansambel, ki zelo enotno diha, vseh 60 let svojega obstoja in več. V trenutku, ko smo izvedeli to grozno novico, nas je šok še dodatno povezal v emotivnem smislu. Od smrti so minili trije meseci in vsak dan najdemo nove in nove zarez, kaverne, ki jih je njegova odsotnost povzročila v strukturi celotnega delovanja teatra. Govorim tudi o povsem konkretnem reševanju kadrovskega zasedbenega problema. Gašper je bil nosilec repertoarja, lahko si predstavljate, kaj njegova smrt pomeni na primer za naslednjo sezono, v kateri bi poleg kopice starih igral kar tri nove vloge.

Odločili smo se, da nekaterih uspešnic, v katerih je nastopal, ne bo več na programu MGL. Mednje spada tudi Korunov Svetovalec, s katerim bi letos sodelovali v tekmovalnem program Borštnikovega srečanja. Veliko gledališče je organizem, podoben družini. Tudi proces žalovanja je podoben. Ni ga vez z nami ... Tragična in noro bizarna smrt je bila to.

Sta bila prijateljca?

Bila sva velika prijateljca. Včasih grem do njegove fotografije in rečem: "Ljubi fant, kako zelo te pogrešam!"

(Obe sva tiho, si utreva solze.)

Igralce ljubim in občudujem. Mislim, da oni to čutijo. Kakšni bi bili rezultati v hladnejših, formalnejših okoliščinah, ne moreva vedeti. Gotovo drugačni.

Kakšno je družinsko življenje gledališčnikov?

(Se nasmehne.) Deljen delovni čas ni prijetna stvar, a včasih omogoči pol ure več jutranjega spanja, včasih omogoči tudi skupni zajtrk ..., obenem pa seveda vključuje dejstvo, da gresta starša zvečer zagotovo nazaj v službo. Prednost zakona dveh gledališčnikov je, da zakonca drug za drugega vesta, zakaj je urnik tak in ne drugačen. Zoprno je takrat, ko je družina mlada in pride dojenček in je mamica praviloma večino časa sama z otrokom. Filipa, svojega prvorojenca, sem dolgo čuvala sama. Takrat smo bili precej revni. Dobesedno cele dneve sva preživela na Golovcu, imela sva svoje igre, svoje zgodbe, navade ... Ne glede na vreme in letni čas. Zelo pravično in obenem zelo športno. Zdelo se mi je, da otroka ne smem zadrževati v zaprtem

prostoru. Pri hčerki pa je bilo obratno, zelo hitro po njenem rojstvu sem dobila delo in ga morala sprejeti. Tako smo pri Aninih šestih mesecih angažirali stalno varuško in Mojca je postala naša dolgoletna čudovita varuška, pa ne samo to, postala je naša čudovita prijateljica. In kar se sprehajanja tiče: Ana in Mojca sta tradicijo izletništva s pridom nadaljevali. Veste, mi smo v nekem trenutku ostali čisto sami in brez Mojce sploh ne vem, kaj bi.

Zelo hitro ste izgubili oba starša. Sta bila bolna?

Ja, bila sta hudo bolna in sorazmerno mlada. Umirala sta istočasno, samo 40 dni je bilo presledka med eno in drugo smrtjo ...

Kako ste to zdržali?

Saj veste, ko skrbiš za hudo bolnega, je vse posvečeno tej asistenci. Želiš si zmanjšati trpljenje, odpoditi smrt, želiš si vrnitve v normalne srečne čase, včasih za sekundo sploh pozabiš, kaj se dogaja ... V tistih dneh smo vsi štirje, torej sestra, svak, moj mož in jaz, delovali usklajeno in z enim samim, zgoraj opisanim ciljem. Ker so bili pri hiši štirje majhni otroci, je bilo napeto tudi v organizacijskem, ne le v čustvenem smislu. A ko si znotraj take katastrofe zagotovo zdržiš. Posledice, take ali drugačne, pridejo kasneje. Saj tudi pogovor pravi, da je nekaj prišlo za tabo.

Zelo dobro vas razumem. Vas je zdaj strah za svoje zdravje?

Seveda, strah me je. Trepetam za srečo in zdravje vseh, ki jih imam rada. Tudi zase (smeh).

Pa saj je razumljivo, pri tem tveganju za razvoj raka pri vas.

Ja, me je kar opredelilo.

Ste povezana družina?

Smo, zelo smo povezani. Filip je že na svojem, Ana pa v premajhni sobi še vztraja z nama. Vem, da bo tudi ona morala enkrat oditi, in to bo zame zelo melanholičen projekt. Veliko mislimo drug na drugega, srečujemo se, se posvetujemo, del počitnic še vedno preživimo skupaj. Glede ene stvari pa sva z Igorjem zelo zgodaj dobila košarico: glede nedeljskih sprehodov. (Smeh.)

Sta podedovala talent za igro, ljubezen do gledališča?

Sta. Ana se je odločila za drug študij, Filip pa je postal igralec.

Se vam zdi dobro, da vaši igralci postajajo priljubljeni tudi zaradi televizijskih nanizank?

To je po eni strani dobro, ker s tem postajajo ljubljenci širšega kroga slovenskega občestva, kot bi bili, če bi nastopali samo v teatru. Po drugi strani pa je to vendarle nekakšna past. Obstaja velika možnost, da bo glavna vloga na televiziji igralca trajno zaznamovala. Če poenostavim: nekdo, ki na televiziji gledalce uspešno zabava, bo potreboval ogromno energije, da jih prepriča o svoji odrski verodostojnosti znotraj resne drame ali celo tragedije.

Pred časom sem delala intervju z Majo Boh, vašo igralko, ki je dejala, da vloga za starejše ženske ni.

Najprej naj povem, da je bila Maja naša kolegica in da je ob upokojitvi pokazala neverjetno plemenitost. Upokojila se je predhodno, da je delovno mesto dobila mlajša kolegica. Dobešno in zavestno je predala svoje mesto v ansamblu Viktoriji Bencik Emeršič. Maja redno hodi v gledališče in se veseli vseh naših uspehov, jaz pa

še vedno iščem kakšno čim lepšo vlogo, s katero bi se ona kot gostja lahko vrnila na oder **MGL**.

Vloga za starejše ženske je resnično malo, jaz pa odklanjam tekste, ki starost getoizirajo. Ves čas sem na lovu za dramskimi besedili, ki prikazujejo življenje takšno, kot je v resnici, od dojenčka do starejših.

Kako izberete tekste, iz katerih nastajajo vaše igre?

Predvsem po kvaliteti napisanega, po zanimivosti tematike itd. Včasih se mi zdi, da že celo življenje samo berem (smeh). No, moj prvi pregled teksta je zmeraj zaznamovan z osnovnim poklicem. Berem kot potencialni režiser, in kadar me besedilo navduši, ga dam v branje kolegicam dramaturginjam. Ali obratno.

Kako pogosto režirate?

V desetih sezonah sem režirala trikrat. Dve prekinitvi sta bili dolgi, zadnja krajša.

Kako to?

Zdelo se mi je, da na začetku mandata ne smem prepogosto dati priložnosti sama sebi, zdaj čutim nekoliko drugače, ker moj doprinos lahko vpliva na večjo raznolikost.

Se z možem posvetujete o predstavah?

Osnovni posvet je zmeraj s kolegi v gledališču. Ne le z dramaturginjami, ampak tudi s kolegi igralci, sodelavkami iz uprave. Igor pa je gotovo prvi, od katerega želim mnenje po odigrani premieri.

Pa pride na premiere? (Igor Samobor je direktor Drame in sta z **MGL v neposredni konkurenci, op. av.)**

Če blagovoli priti na premiero, ga lahko vprašam takoj (smeh). Včasih pač ne more in gleda reprizo.

Greste tudi vi gledat njihove premiere?

Seveda grem. Če le imam čas.

Ali kdaj vidite na njegovem odru kakšnega igralca, ki bi ga tudi vi imeli pri sebi?

O, ja, vidim. A tudi on pri nas zagotovo vidi kakšnega, ki bi ga imel.

Kaj počnete, ko imate čas zase?

Čas zase (globoko vdihne) ... Povsem običajne reči: grem pod tuš, zlezem v pižamo, berem ali pa gledam televizijo, poslušam glasbo, rišem, pišem, premišljujem, klepetam z domačimi ... V imenu rekreacije pa divjam z nordijskimi palicami po hribih. Tudi savno imam rada.

Kaj pa kakšni žuri, greste radi žurat?

Neke vrste žur, se pravi vseh vrst večerne družabnosti ... to sodi med moje delovne obveznosti. Vključno s čim lepšimi oblekami za slovesne priložnosti. To drugo mi velikokrat greni življenje, kot vsaki ženski, ki obupuje pred omaro. Vidite, prav zato tisto z večernim mirom v tišini doma pri meni spada pod luksuz.

Imate prijatelje?

Imam. Kar veliko, vedno več. Imam tudi manjšo skupino žensk zaveznic. So iz različnih poklicev, z vsako od njih imam zelo neposreden in privržen odnos. Vse sem spoznala sorazmerno pozno, po 40. letu. Na svoje prijatelje sem zelo ponosna.

Katero vlogo bi si želeli igrati, če bi postali igralka?

(Dolga pavza) Če bi bila igralka, bi najbrž veliko igrala v komedijah, mislim, da imam komedijantski talent. Seveda tega na direktorskem položaju ne morete oziroma ne smete opaziti (smeh).

Kaj si še želite narediti v življenju?

Želim si napisati kakšno dramo. Že zdaj bi jo, če bi imela čas.

Bo v njej vloga za starejšo žensko?

(Se nasmehne.) Bo, gotovo bo.

Če poenostavim: nekdo, ki na televiziji gledalce uspešno zabava, bo potreboval ogromno energije, da jih prepriča o svoji odrski verodostojnosti znotraj resne drame ali celo tragedije.

Besedilo: ALENKA KESAR
Foto: MIRAN JURŠIČ

OSEBNO

Od smrti so minili trije meseci in vsak dan najdemo nove in nove zareze, kaverne, ki jih je njegova odsotnost povzročila v strukturi celotnega delovanja teatra.